

[Agnete Laustsen]

Over en tredjedel af hele vor arbejdsstyrke er i dag offentligt ansatte, og det er derfor meget væsentligt, at der føres en debat om, i hvilket omfang de er berettigede, nogle ville måske endda sige forpligtede, til at udtale sig om forhold også inden for deres eget arbejdsområde. Det er problemet om forholdet mellem den frihed, som grundlovens § 77 hjemler til »... på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker...«, og så den loyalitet, som alle ansatte, også offentligt ansatte, har over for deres arbejdsplads, eventuelt i forbindelse med tavshedspligt i visse specielle relationer.

Et væsentligt indlæg i denne debat er det responsum, som professor Bent Christensen har udarbejdet om offentligt ansattes ytringsfrihed, hvori han bl.a. siger det meget væsentlige: »Jo højere man værdsætter den offentlige debat, jo færre indskrænkninger bør den underkastes.« Han siger også: »Offentlig debat er en effektiv kontrol med dem, som har magt. Jo bedre deres gerninger belyses, jo mindre vil de misbruge magten.«

Det er væsentligt for os konservative, at vi gennem en saglig offentlig debat sikrer hele vort demokratiske system, og derfor finder vi det ønskeligt, at offentligt ansatte i så vidt omfang som muligt får lejlighed til at ytre sig. Jeg vil også gerne i denne forbindelse fremhæve, at en udstrakt ytringsfrihed er meget vigtig, når der – og så må jeg fra konservativ side sige desværre – i stadig større omfang vedtages bemyndigelseslove og vi dermed lægger stor magt og også stor indflydelse ud til administrationen, uden at vi bevarer den offentlighed vedrørende disse beslutninger, som vi har her i folketinget.

Spørgsmålet er så, om det forslag, som i 1979 blev fremsat af de radikale, og som nu er blevet fremsat af SF, og hvorefter man vil lovfæste regler for offentligt ansattes ytringsfrihed, er den rigtige måde at sikre retten på.

I artikler i AC-debat fra september 1981 stilles problemet klart op i overskriften på to artikler af henholdsvis fru Ebba Strange og professor Bent Christensen, idet politikerens udtaler: »Vi skal have faste regler«, mens forvaltningsretseksperter udtaler: »Umuligt at lægge faste rammer«. Vi er fra konservativ side enige med forvaltningsretseksperter, idet vi finder, at fastsættelse af eksakte regler på dette meget diffuse område nok snarere vil betyde en indskrænkning af ytringsfriheden.

Jeg er ganske enig med justitsministeren i, at det netop er det, vi vil undgå.

Samtidig må man ikke være blind for, at selv om en offentligt ansat kan være fuldt lovligt berettiget til at udtale sig, kan vedkommendes udtalelser virke så belastende for klimaet og samarbejdet på arbejdspladsen, at der kan iværksættes mere eller mindre formummene tjenstlige sanktioner, og noget sådant kan ingen nok så velment lov hindre.

Vi finder derfor, som også SF er inde på, at det måske er mere væsentligt at se på: hvor går grænserne for tavshedspligten? Der henvises også i bemærkningerne til det arbejde, som for øjeblikket er iværksat af regeringen, og vi finder det også væsentligt, at disse problemer inddrages i forbindelse med den revision af offentlighedsloven og forvaltningsloven, som nu har fået yderligere udsættelse. Vi tror ikke på, at disse meget specificerede regler kan løse problemerne. Vi ser fra konservativ side snarere betydningen af, at vi plejer vort demokrati, at vi udvikler og tilpasser ytringsfriheden, således at offentligt ansatte ikke af frygt for sanktioner undlader at deltage i den offentlige debat, især når den angår farlige emner, for det er jo dér, problemet ligger.

Brøndsted (V):

Det er meget almindeligt, at man siger, at der er alt for mange offentligt ansatte i vore forskellige politiske organer, også alt for mange offentligt ansatte i dette folketing. Det kunne jo tages som et udtryk for, at det ikke er så belastende at være offentligt ansat, at man ikke har let ved at få lejlighed til at deltage i den politiske debat i de forskellige forsamlinger, hvor man har mulighed for at få sæde. Det må også tages som et udtryk for, at problemet ikke er almindeligt, og at det er et problem, som i hvert fald langt de fleste offentligt ansatte let lever med. Jeg synes, det er meget få sager, vi har haft i årenes løb, hvor der har været et modsætningsforhold mellem den stilling, som en offentligt ansat har beklædt, og så deltagelsen i den offentlige debat i det politiske arbejde. Jeg tager dette som et udtryk for, at den, der er ansat i det offentlige tjeneste, udmærket selv kan finde balancen, og for, at der er en meget udbredt loyalitetsfølelse hos arbejdskraften inden for alle former for offentlige arbejds-